

mieszkańcy

ZŁOTE GODY
– JUBILEUSZ
50-LECIA POŻYCIA
MAŁŻEŃSKIEGO

historia

BYŁO WARTO!

szkoły

X KONKURS
RECYTATORSKI POEZJI
PATRIOTYCZNEJ
W „HUBALU”

Głos Ziemi Bychawskiej

MIESIĘCZNIK GMINY BYCHAWA

grudzień 2019 nr 8 (304)

ISSN 1429-1932

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
życzy
Gmina Bychawa

6

SAMORZĄD

- 4 Blisko 500 m² nowej kostki brukowej przy SP w Woli Gałęzowskiej
- 4 Burmistrz Bychawy o pierwszym roku kadencji
- 5 Bychawka Trzecia-Kolonia ma nowego sołtysa
- 6 Co o śmieciach powinniśmy wiedzieć?
- 12 Wybrano bożonarodzeniową kartkę pocztową gminy Bychawa!

14

MIESZKAŃCY

- 14 Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych
- 14 Złote Gody – Jubileusz 50-lecia Pożycia Małżeńskiego
- 15 Dzień Pracownika Socjalnego
- 16 Brązowy medal zawodników UKP Bychawa podczas VI rundy zawodów o Laur Lubelskiego Koziołka
- 16 Odśnieżanie dróg w gminie Bychawa

17

GŁOS REGIONALISTÓW

- 17 Było warto!

18

SZKOŁY

- 18 Ślubowanie klasy I
- 18 X Konkurs Recytatorski Poezji Patriotycznej w „Hubalu”
- 19 Nasi młodzi patrioci!

OKŁADKA:
Autor grafiki:
Magdalena Hurbańczuk.

www.bychawa.pl

www.twitter.com/bychawaPL

www.youtube.com/user/bychawaPL

www.facebook.com/Bychawa

www.instagram.com/bychawa.pl

Wydawca GMINA BYCHAWA

Redaktor naczelna Sylwia Paćkowska (SP)

Layout i tamowanie tekstu Marek Małysek (MM)

Nakład 2000 egz. | ISSN 1429-1932

Adres: Redakcja „Głosu Ziemi Bychawskiej” 23-100 Bychawa, ul. Partyzantów 1
tel. 815 660 144, 815 660 004 w. 46

Kontakt gazeta@bychawa.pl Strona www.bychawa.pl
Dyżury redakcyjne pełnione są codziennie (pon.-pt.) w godz. 7.30-15.30

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i redakcji tekstów oraz zmiany tytułów.

Niech ten cudowny czas spędzany w gronie rodziny, cieszy zapachem choinki i wigilijnych potraw oraz uśmiechem najbliższych.

Niech te wspólne chwile spędzone przy wigilijnym stole, napełnią nas miłością do kolejnych Świąt.

Przewodniczący
Rady Miejskiej

Grzegorz Szacoń

Burmistrz Bychawy

Janusz Urban

Autor grafiki:

Magdalena Hurbańczuk

uczennica klasy 1bc Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół im. ks. Antoniego Kwiatkowskiego w Bychawie, laureatka XXVII edycji konkursu plastycznego na projekt świątecznej kartki pocztowej Gminy Bychawa BOŻE NARODZENIE 2019.

Patronat nad konkursem objął Burmistrz Bychawy.

Bychawska Wigilia

Pokołędzimy przy wspólnym stole!

20 XII 2019 (piątek)
godz. 16.00

Bychawskie Centrum Kultury
wstęp wolny

Zapraszają:
Burmistrz Bychawy
Rada Miejska w Bychawie
Ośrodek Pomocy Społecznej w Bychawie
Bychawskie Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych
Gminna Rada Seniorów w Bychawie
Stowarzyszenie Razem dla Kultury

Masz problem mieszczący się w zakresie działalności Gminy Bychawa? Zadzwoń!

Przypominamy, że od 1 stycznia 2019 roku w Urzędzie Miejskim w Bychawie działa telefon interwencyjny – 665 606 152. Telefon działa od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 – 15.00.

■ Blisko 500 m2 nowej kostki brukowej przy SP w Woli Gałęzowskiej

Zakończono modernizację wjazdu oraz placu manewrowo-postojowego przy Szkole Podstawowej im. Zofii Przewłockiej w Woli Gałęzowskiej. Ułożone zostało 474 m² kostki brukowej. Wartość zadania, które zostało zrealizowane ze środków budżetu Gminy Bychawa, to: 74 364,56 zł.

Podczas zajęć w „Klubie Seniora”

Pływający pomost – zalew Podzamcze w Bychawie

Skawinek

Wola Gałęzowska

Burmistrz Bychawy o pierwszym roku kadencji

■ Drodzy Mieszkańcy, za nami pierwszy rok trzeciej kadencji, w której pełnię funkcję Burmistrza Bychawy. Jest to dobry czas na dokonanie pierwszych podsumowań.

Dzięki wspólnym działaniom w ciągu 2019 roku udało się nam wybudować wiele nowych odcinków dróg. Mieszkańcy Bychawy, Wincentówka, Marysina, Woli Gałęzowskiej, Skawinka, Bychawki Drugiej-Kolonii, Bychawki Trzeciej i Starej Wsi Pierwszej korzystają już z nowopowstałych jezdni o łącznej długości blisko 5 kilometrów. Tylko w tym roku na ten cel pozyskaliśmy środki zewnętrzne o wysokości przeszło miliona złotych, ale nie spoczywamy na laurach. Kolejne fundusze w wysokości ponad 1 200 000 zł z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 pozyskaliśmy dzięki skutecznie złożonemu wnioskowi. Przy udziale środków z budżetu Gminy Bychawa i Powiatu Lubelskiego wybudowana zostanie droga w miejscowości Zaraszów-Kolonia. Dzięki współpracy z powiatem i dofinansowaniu z funduszy gminnych nowe nawierzchnie asfaltowe zyska również droga relacji Grodzany – Leśniczówka – Kietczewice. W planach inwestycyjnych znalazła się także droga powiatowa przebiegająca przez Zaraszów do Wysokiego.

Przy wjeździe do Bychawy od strony Lublina odcieszy nowo wybudowane targowisko miejskie oraz parking. Realizacja tego ważnego przedsięwzięcia możliwa była dzięki uzyskanemu na ten cel

Targowisko Miejskie „Mój Rynek” przy ul. Lubelskiej w Bychawie

wspieraniu finansowemu z Unii Europejskiej w wysokości blisko miliona złotych.

Ponadto złożyliśmy wnioski o dofinansowanie montażu paneli fotowoltaicznych oraz wymiany kotłów na opalane biomasą, a także budowy nowoczesnego ledowego oświetlenia drogowego. Do końca grudnia będziemy wnioskować o środki na zagospodarowanie przestrzeni przy zalewie. Powstać mają ciągi spacerowe, nowe pomosty oraz zabezpieczająca zbiornik grobla czotowa. W tym roku, jako pierwszy etap, wykonaliśmy pomost pływający, który umożliwi bezpieczne dotarcie na bychawską wyspę.

Nie zapominamy również o naszych najmłodszych mieszkańcach. Nasi milusińscy mogą

korzystać z nowo wyposażonych placów zabaw. Zlecono także wykonanie dokumentacji na rozbudowę Przedszkola Samorządowego o dodatkowe pomieszczenia, które będą mogły być przeznaczone na żłobek. Ponadto podczas tegorocznych wakacji po raz kolejny daliśmy dzieciom możliwość atrakcyjnego spędzenia czasu w gronie rówieśników. Z budżetu Gminy Bychawa dofinansowano wypoczynek blisko 400 dzieci.

Zadbaliśmy również o seniorów. To właśnie z myślą o nich Ośrodek Pomocy Społecznej w Bychawie realizuje projekt Aktywny Senior. Zakłada on zapewnienie stacjonarnej opieki dziennej w formie Klubu Seniora, w ramach którego prowadzone są różnego rodzaju zajęcia. OPS realizuje również

Targowisko Miejskie „Mój Rynek” przy ul. Stefana Batorego w Bychawie

projekt skierowany do rodzin „Przyjdź zapytaj – Profilaktyczny Program dla Rodzin”.

W celu zwiększenia komfortu mieszkańców oraz ich poczucia bezpieczeństwa rozpoczęliśmy proces zakupu i montażu monitoringu miejskiego. Mam nadzieję, że wkrótce zakończy się etap projektowy i kamery monitoringu zaczną pojawiać się w najbardziej newralgicznych punktach naszego miasta.

Już niebawem będziemy mogli korzystać także z technologii światłowodowej, która umożliwi dostęp do szybkiego internetu. Jako pierwsze do światłowodu zostaną podłączone jednostki oświetlowe, po których przyjdzie kolej na mieszkańców, firmy i instytucje. W sumie ma to być blisko 500 punktów na terenie miasta i przeszło 1500 na terenie gminy (co daje 90% pokrycia terenu gminy).

To tylko część z realizowanych przez nas zadań. Mają one na celu uczynić gminę Bychawa jeszcze bardziej przyjazną mieszkańcom i wszystkim tym, którzy zechcą odwiedzić nasze małe centrum świata.

burmistrz Bychawy Janusz Urban

■ Bychawka Trzecia-Kolonia ma nowego sołtysa

9 grudnia 2019 roku funkcję sołtysa Bychawki Trzeciej-Kolonii przestał pełnić p. Marcin Kaźmirski. Dziękuję za efektywną współpracę z Samorządem Gminy Bychawa. Życzę dalszych sukcesów, zadowolenia i pomyślności w życiu osobistym.

Nowemu sołtysowi Bychawki Trzeciej-Kolonii p. Ewie Sprawce gratuluję objęcia funkcji. Życzę powodzenia w realizacji wszelkich przyszłych przedsięwzięć.

burmistrz Bychawy Janusz Urban

Podziękowanie

Burmistrzowi Bychawy Januszowi Urbanowi i jego Zastępcy Magdalenie Kostrubie oraz Prezesowi Bychawskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Pawłowi Pikuli, Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Bychawie Grzegorzowi Szaconowi, jak i wszystkim pracownikom Urzędu Miejskiego w Bychawie dziękujemy z bardzo dobrą współpracę w mijającym roku.

Zdrowych, spokojnych Świąt Bożego Narodzenia oraz szczęśliwego Nowego Roku 2020

- życzą sołtys Gałęzowa-Kolonii Drugiej Bogumiła Foc wraz z Radą Sołecką

Wszystkiego najlepszego...

21 listopada obchodziliśmy w Polsce Dzień Pracownika Socjalnego

Z okazji Dnia Pracownika Socjalnego kieruję do wszystkich pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Bychawie oraz Środowiskowego Domu Samopomocy w Bychawie życzenia wytrwałości w pokonywaniu trudności, satysfakcji z dobrze wypełnionego obowiązku względem drugiego człowieka, ciągłego rozwoju, sukcesów zawodowych oraz wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

Nagrodą za trud i wysiłek niech będzie szacunek społeczny i wdzięczność osób wspieranych.

burmistrz Bychawy Janusz Urban

Szczerze wyrazy współczucia
Justynie Jendrzeczak
Pracownikowi Urzędu Miejskiego w Bychawie
z powodu śmierci
TEŚCIA
składają burmistrz wraz z pracownikami Urzędu
Miejskiego w Bychawie, radni Rady Miejskiej
w Bychawie oraz sołtysy

Co o śmieciach powinniśmy wiedzieć?

Kolory pojemników i worków na odpady

■ **19 lipca 2019 roku Sejm uchwalił nowelizację ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, której przepisy zaczęły wchodzić w życie począwszy od 6 września bieżącego roku. Gminy na przystosowanie się do realizacji zapisów tejże znowelizowanej ustawy mają jeden rok. Do września 2020 roku wszelkie dokumenty, akty prawne wynikające z tych zmian mają zostać wprowadzone w życie. O zmianach i różnorodnych działaniach dotyczących systemu gospodarowania odpadami mówi burmistrz Bychawy Janusz Urban.**

■ **Jakie zmiany będą dotyczyć mieszkańców w świetle znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach?**

Najważniejszą zmianą jest wprowadzenie powszechnego obowiązku segregacji odpadów – nie ma już śmieci niesegregowanych. Wszyscy są zobowiązani do zbierania odpadów poprzez segregację. W związku z tym ustalona opłata dotyczy płatności za odpady segregowane, natomiast pojawia się jeszcze – zgodnie z zapisami tej nowelizacji – tak zwana opłata sankcyjna, która zastępuje niejako opłatę za brak segregacji. Ta opłata sankcyjna w zależności od poszczególnych samorządów to od dwu- do czterokrotności opłaty podstawowej przy segregowaniu. W naszym wypadku Rada Miejska

w Bychawie przyjęła czterokrotność tej opłaty, chcąc w ten sposób dodatkowo zachęcić do przestrzegania zasad segregacji odpadów.

Kolejną istotną, z punktu widzenia mieszkańców, zmianą jest możliwość posiadania na swoich posesjach kompostowników. Ustawodawca założył, że w wypadku posiadania takiego kompostownika jego właściciel może ubiegać się o zwolnienie z części opłaty za śmieci. Przy czym nie należy oczekiwać, że kwota tego zwolnienia będzie zbyt wysoka. Doświadczenia pierwszych samorządów pokazują, że jest to suma niezbyt wielka. Posiadanie kompostownika jest bardziej elementem wygody dla posiadacza danej nieruchomości, niż sposobem na to żeby znacząco obniżyć opłatę uiszczaną w Gminie. Tym niemniej jednak myślę, że jest to korzystne rozwiązanie.

Następnym elementem są nowe obowiązki dla PSZOK-ów, czyli Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Niestety wiąże się to z dodatkowymi wymogami technicznymi, jakie one mają spełnić. Oznacza to konieczność wydatkowania na PSZOK-i dodatkowych środków. Jednocześnie zostanie rozszerzona ich funkcjonalność. Początkowo tylko o niektóre odpady medyczne, służące do iniekcji oraz do obniżenia poziomu cukru. Natomiast po 2025 roku dojdą jeszcze tekstylia i materiały ubraniowe.

Oczywiście wejście w życie tej nowelizacji powoduje jeszcze inne zmiany. Na nowo zostało zdefiniowane pojęcie bioodpadów, na które od tej pory składają się odpady zielone z parków, łąk, i tak dalej oraz dotychczasowe odpady spożywcze i kuchenne. Funkcjonują one od tej pory w jednej kategorii jako bioodpady.

Jedną z koniecznych zmian dostosowujących, w świetle faktów przytoczonych przeze mnie

wcześniej, jest to, że musiały zostać opracowane nowe wzory deklaracji śmieciowych, które obowiązują od 28 listopada bieżącego roku. Dotyczą one tylko osób na nowo składających deklaracje – na przykład z powodu zmiany danych w niej zawartych.

Są to podstawowe fakty związane ze zmianami w systemie gospodarowania odpadami. Jak widać jest ich kilka. Oznacza to konieczność nowelizacji istniejących już uchwał. Część z nich, np. dotyczącą deklaracji już przyjęliśmy, pozostałe ujrzą światło dzienne w przyszłym roku – tak aby z ich zapisów można było korzystać najpóźniej od września 2020 roku.

■ **Wiele mówi się o podwyżkach cen za śmieci. Z czego one wynikają?**

Na początku trzeba jasno powiedzieć, że wprowadzony kilka lat temu w Polsce system gospodarowania odpadami niestety z założenia jest mocno kosztotwórczy. Jest drogi. Jest on wzorowany na rozwiązaniach zachodnich, gdzie opłaty za śmieci są stosunkowo wysokie. W związku z tym przejście do dawnego systemu – w którym opłata za śmieci była symboliczna – do systemu, w którym sięgała ona na początku 6, 8, a teraz 14 zł jest swoistego rodzaju szokiem dla naszych mieszkańców – szokiem, który należy zrozumieć. Tak naprawdę dzisiaj wysokość tej opłaty, czy jej skutki finansowe są nierzadko bardziej dotkliwe, niż kwoty wynikające na przykład z podstawowych obciążeń podatkowych w naszej gminie.

Przyczyn tego stanu rzeczy jest wiele. Co można przede wszystkim tutaj wskazać? Niestety patrząc globalnie nasza gospodarka, jako gospodarka naszego państwa, jest bardzo słabo przystosowana do tego aby przetwarzać odpady. Jest niewiele technologii. Na niewielką jeszcze skalę stosowany jest recykling. Nie ma dużej ilości odpowiednich linii technologicznych. Jest to istotnym problemem. W krajach zachodnich ta sytuacja była rozwiązana dużo

wcześniej i bardziej kompleksowo. My natomiast otworzyliśmy się na metody związane z segregacją, niestety jednak nie do końca przygotowani jesteśmy na przetwarzanie tak wielkiej masy odpadów. Jest to bardzo istotna przesłanka, której pokonanie niestety wcale nie jest takie proste i wymaga świadomych działań i dużych nakładów finansowych, również ze strony budżetu państwa lub innych środków pomocowych.

Jeżeli chodzi o same uwarunkowania dotyczące obecnie bardzo dyskusowanych wzrostów cen, to tutaj trzeba wskazać na to, że większość z nich ma charakter zupełnie zewnętrzny, czyli mało zależny od Gminy.

Pierwszym przykładem tego jest tak zwana opłata marszałkowska za składowanie odpadów, którą ustala Rada Ministrów. Jeszcze kilka lat temu jej wysokość wynosiła 24 zł za tonę. Systematycznie i bardzo gwałtownie wzrastała. W roku bieżącym jest to 170 zł, a w przyszłym będzie to aż 270 zł za tonę, co stanowi ponad dziesięciokrotny wzrost w porównaniu do założeń pierwotnych. Niestety musi się to bezpośrednio przełożyć na wzrost kosztów funkcjonowania systemu.

Drugim elementem, który w świetle ostatnich doniesień jest już niejako przesądzony, jest kilkudziesięcioprocentowy wzrost cen energii. A jak wiadomo system przetwarzania odpadów jest bardzo energochłonny.

Kolejnym uwarunkowaniem jest zaplanowany wzrost płacy minimalnej, co automatycznie również spowoduje zwiększenie kosztów funkcjonowania systemu.

Następnym elementem bardzo dotkliwym oraz zauważalnym w ciągu ostatnich kilku lat jest wzrost kosztów zagospodarowania odpadów. Nie chodzi tylko o tą wspomnianą przeze mnie opłatę marszałkowską – przykładem może być tutaj tak zwana frakcja kaloryczna, czyli odpady, które nadają się do termicznego przetworzenia, a więc po prostu spalania w celach energetycznych. Koszt oddania tych śmieci do utylizacji przewyższa cenę przyjęcia tony odpadów przez zakład. Przykładowo dzisiaj nasz Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Bełżycach przyjmuje odpady w cenie 390 zł za tonę, natomiast koszt wywozu odpadów frakcji kalorycznej waha się w tej chwili w granicach 450 do 550 zł za tonę. Są to ogromne pieniądze. I przypominam – nie chodzi o to, że my sprzedajemy te śmieci – my po prostu pozbywamy się ich dopłacając do każdej spalanej tony taką właśnie kwotę, więc nie jest to dochód. Natomiast wyselekcjonowane odpady niestety nie stanowią jeszcze tak wielkiej ilości, aby mogły znacząco, pozytywnie wpłynąć na koszty funkcjonowania tego systemu. Także niestety koszt składowania tych nieprzetworzonych odpadów, jak

również znaczącej części, która może być zagospodarowana w formie chociażby energetycznej znacząco wpływa na wzrost kosztów całego procesu.

Oczywiście ustawodawcy zakładają również systematyczne zwiększenie liczby kursów, czyli odbioru śmieci, co też wprost przekłada się na ich cenę. Każda firma, która zajmuje się transportem odpadów musi po prostu tą większą ilość kursów w kalkulować w cenę oferowaną Gminie za usługę.

Ostatnim elementem jest oczywiście, wspomniany już przeze mnie wcześniej, wzrost kosztów funkcjonowania PSZOK-ów. Ich wyposażenie i to wszystko co jest z tym związane oraz te nowe funkcjonalności również generują kolejne wydatki.

Wszystkie te elementy kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadów, za które z założenia ustawowego płacą mieszkańcy, są oczywiście bardzo dotkliwe. Niestety na wiele z nich Gmina w ogóle nie ma na chwilę obecną żadnego wpływu.

■ **A co z problematycznym funkcjonowaniem gospodarki odpadami w spółdzielniach mieszkaniowych?**

Spółdzielnie mieszkaniowe generalnie w Polsce, a co za tym idzie również i nasza, są postawione na dość trudnej sytuacji. Wprowadzenie wymogu bezwzględnej segregacji, jako podstawy funkcjonowania tego systemu, jest w nich dużym wyzwaniem. Wszyscy wiemy, że do tej pory znajdowały się tam osoby, które korzystały z możliwości braku segregowania odpadów godząc się w zamian na wyższą opłatę, albo segregację robili w sposób nieprawidłowy, czym zanieczyszczali strumień segregowany – narażając tym samym spółdzielnię na ewentualne kary finansowe za nieprawidłową zbiórkę odpadów. Zdarzały się również przypadki podrzucania śmieci do spółdzielni. To również bardzo komplikowało sytuację, która w świetle zbiorowej odpowiedzialności mieszkańców za to co znajduje się w tych składach była bardzo niekorzystna. Przypadek stwierdzenia przez odbiorcę odpadów faktu, że są one zanieczyszczone i nie spełniają wymogów odpowiedniej segregacji jest podstawą do naliczenia opłaty sankcyjnej niestety dla wszystkich mieszkańców spółdzielni. Możliwością wyjścia z tej trudnej sytuacji jest wyodrębnienie poszczególnych altan śmieciowych dla bloków lub nawet klatek schodowych. Inną ewentualnością jest instalacja monitoringu. Niestety po pierwsze wszystkie te działania są niesłychanie kosztowne, a po drugie z organizacyjnego punktu widzenia skomplikowane. Trudno wyobrazić sobie, żeby dla każdego bloku powstała indywidualna altana, chociażby z banalnego powodu braku miejsca, czy braku dostępu do drogi. Konieczne są wspólne działania – również edukacyjne – dzięki którym można by było ograniczyć to niekorzystne zjawisko, aby mieszkańcy naszej spółdzielni nie byli obciążani podwyższoną opłatą za

>>>

>>>>

tych nieodpowiedzialnych, którzy nie chcą stosować się do wymogów systemu. Nawiazaliśmy już w tej kwestii współpracę ze Spółdzielnią Mieszkaniową w Bychawie i będziemy robili wszystko, aby do tego zjawiska – w tych nowych o wiele bardziej restrykcyjnych realiach – nie dopuścić.

■ Jakie działania podejmuje nasz Samorząd aby ograniczyć wzrastające koszty funkcjonowania tego systemu?

Na tym polu wiele już zrobiliśmy. Podjęliśmy się realizacji wielu działań racjonalizacyjnych, zmierzających do tego, aby system zbiórki odpadów zorganizować tak, by był jak najtańszy. Oczywiście staramy się również wdrażać inne pojawiające się pomysły oraz na bieżąco reagować na stwierdzone problemy.

Jednym z ważniejszych działań jest to, że w 2020 roku chcemy w procedurze zamówienia wewnętrznego, tak zwanego in-house, zatrudnić do odbioru odpadów jedynie własną firmę, czyli Bychawskie Przedsiębiorstwo Komunalne. Wiadomo, że tego typu umowa daje możliwość pewnego rodzaju „umówienia się na cenę”, która będzie akceptowalna dla samorządu, a jednocześnie da minimum zysku firmie świadczącej tę usługę – w tym wypadku naszej własnej spółce. Takiego luksusu nie mieliśmy udzielając zamówienia w trybie przetargowym.

Po drugie należąc do Celowego Związku Gmin PROEKOB z siedzibą w Bełżycach cały czas prowadzimy działania na rzecz minimalizacji kosztów zagospodarowania odpadów. Staramy się, aby zachować kontrolę nad spółką, która posiada Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Bełżycach. A wiadomo, że interesem każdego samorządowca wchodzącego w skład tego związku jest to, aby zakład wykonywał usługę na możliwie najniższym poziomie cenowym. Oczywiście pewnych rzeczy nie da się przeskoczyć. Są pewne obiektywne przesłanki, jak na przykład koszty niezależne. Natomiast staramy się tak wpływać na politykę spółki i zakładu, żeby te koszty były jak najniższe. Tutaj pragnę zaznaczyć, że nawet w tej chwili ceny za przyjęcie odpadów dla członków związku są niższe, niż dla podmiotów zewnętrznych spoza gmin, które należą do związku. Warto więc w nim zasiadać i prowadzić ten zakład, mimo że w dzisiejszych warunkach brutalnej zewnętrznej konkurencji jest to zadaniem dosyć trudnym. Tym niemniej to się opłaca.

Próbujemy również zwrócić uwagę na wzrastające koszty czynników zewnętrznych funkcjonowania systemu. Chcemy zorganizować, być może już w styczniu 2020 roku, konferencję, na której samorządowcy z województwa lubelskiego spotkaliby się z władzami województwa i przedstawicielami ministerstwa. W trakcie tego zgromadzenia pragniemy przedstawić postulaty samorządów – praktyków w działaniu tego systemu – na rzecz ograniczenia gwałtownie wzrastających kosztów, które przecież przerzucane są na mieszkańców. Postulaty te dotyczą przede wszystkim wspomnianej przeze mnie opłaty marszałkowskiej – żeby po prostu nie wzrastała; możliwości

przynajmniej czasowego składowania części odpadów, które do tej pory nie mogły być przechowywane; budowy większej ilości instalacji termicznego przetwarzania odpadów, czyli spalarni – większa ilość takich urządzeń będzie skutkować niższą ceną za przyjęcie śmieci.

Przy okazji będziemy domagać się ograniczenia, bądź likwidacji importu frakcji palnych z zagranicy. Dzisiaj mamy do czynienia z paradoksem przyjmowania odpadów z zagranicy, a tymczasem na naszych składowiskach istnieje bardzo duża nadwyżka materiałów, z którymi nie ma po prostu co zrobić – dlatego ceny są tak wysokie.

Ponadto chcemy, aby nakłonić Rząd do przyspieszenia przeciąganych prac dotyczących tak zwanej rozszerzonej odpowiedzialności producenta, w skrócie ROP. Chodzi po prostu o to, żeby producenci opakowań, które wiadomo, że w coraz większej ilości zalewają rynek – na przykład plastikowych – wnosili stosowne opłaty na zagospodarowanie tychże odpadów. Aby najprościej mówiąc ich wytwórcy również partycypowali w tych kosztach, a nie tylko mieszkańcy. Jest to bardzo ważny postulat, który pojawia się w ciągu ostatnich lat, a niestety nie został do tej pory zrealizowany. Gdyby te pieniądze, w znacznej kwocie, wpłynęły do systemu zapewne można by było poczynić niezbędne inwestycje racjonalizujące go.

Dodatkowo chcemy doprowadzić do uszczelnienia systemu – co nie będzie proste. Uszczelnienia systemu w znaczeniu oczywiście wyłowienia osób, które do tej pory uchylają się od płacenia za odbiór śmieci. Będziemy poszukiwać rozwiązań. Między innymi zwrócimy się w tym celu do miasta Świdnik, które ponoć opracowało specjalny program komputerowy – taką aplikację wyławiającą te osoby, które nie są podane w deklaracjach. Choć nie jest to zadanie proste, chcemy jak najwięcej tych osób wyłowić, dlatego, że wszyscy mieszkańcy powinni solidarnie ponosić koszty funkcjonowania tego systemu.

Bardzo ważnym elementem są również inne formy premiowanej zbiórki selektywnej. Prowadziliśmy niedawno akcję „Makulatura za drzewka”. Cieszyła się ona dużym powodzeniem. W przyszłym roku będziemy próbowali prowadzić inne tego typu akcje, ponieważ widać, że mieszkańcy posiadają te odpady i z dodatkową gratyfikacją chętnie nam je przekazują.

Ponadto niesłuchanie ważną sprawą z punktu widzenia ogólnej kondycji systemu jest edukacja mieszkańców. Wiedzy na temat gospodarki odpadami nigdy za dużo. Nie jest to wiedza może najbardziej atrakcyjna, ale niesłuchanie przydatna w życiu codziennym. Wszyscy nasi mieszkańcy powinni wiedzieć co i gdzie wrzucać, i dlaczego warto jeszcze solidniej segregować odpady, żebyśmy mogli uzyskać jak największy odzysk z poszczególnych frakcji. Będziemy prowadzić kolejne akcje edukacyjne zarówno wśród osób młodszych, jak i starszych. Tak, aby wszyscy byli poinformowani o funkcjonowaniu systemu i sukcesywnie wprowadzanych w nim zmianach.

Nowinką jest próba zmierzenia się z odpadami z działalności rolniczej. Wielu rolników zgłaszało nam problem, że nie mają gdzie oddać m.in. opon, sznurków i folii. Obecnie zebraliśmy już deklaracje dotyczące ilości tego typu śmieci posiadanych przez rolników. Niebawem złożymy wniosek do programu, który pozwala przez jeden rok sfinansować zbiórkę i utylizację odpadów z działalności rolniczej. Myślę, że to dobra wiadomość dla rolników, u których śmieci te często zalegały przez całe lata.

■ Jak widzi Pan perspektywę dalszego funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami?

Jak wszyscy wiemy funkcjonowanie gospodarki śmieciowej w Polsce jest tematem dość trudnym. Sytuacja na razie nie jest najlepsza, szczególnie w kontekście obciążeń finansowych. Wiemy, że istnieją samorządy gdzie poziom opłaty sięga już dwudziestu kilku złotych na osobę. Nie jesteśmy tutaj jeszcze na szczęście liderem. Robimy wszystko, żeby te opłaty nie wzrosły. Aby tak się stało potrzebne jest współdziałanie mieszkańców, a przede wszystkim spełnienie szeregu warunków zewnętrznych. Konieczne są bardzo przemyślane, mądre zmiany prawne, które będą konsultowane z samorządami. Tak aby nie mnożyć niepotrzebnie dodatkowych kosztów funkcjonowania systemu, jak to się działo już w latach poprzednich. Na pewno potrzebna jest bardziej aktywna polityka państwa, zmierzająca do przedstawienia gospodarki w duchu recyklingu i przetwarzania – choćby termicznego – tych odpadów. Są to warunki niezbędne do udrożnienia samego systemu, ponieważ w 2020 roku pojawi się konieczność (która obowiązywać będzie wszystkie samorządy) uzyskania poziomu recyklingu z całej masy odpadów w wysokości 50%. W mojej opinii jest to poziom nie do osiągnięcia, zarówno dla nas jak i dla niemal wszystkich samorządów. W związku z tym niestety trzeba będzie doprowadzić do tego, aby również tu władze państwowe podały nam rękę i podeszły do tego w sposób zdroworozsądkowy. Oczywiście ewolucyjnie dążyć będziemy do tego, aby masa odpadów podlegających recyklingowi, czyli przetworzeniu, była jak największa. Niemniej jednak myślę, że ten procent założony począwszy od 2020 roku jest po prostu poziomem nader optymistycznym. Potrzeba współdziałania władz państwowych. Jeśli ono nastąpi, jeśli wszyscy podejną do tego odpowiedzialnie, a przede wszystkim pozbędziemy się swoistego rodzaju mitów o odpadach i mówienia o nich przez osoby niekompetentne lub szukające taniej sensacji, to wtedy jest szansa, że system w ciągu kilku lat zostanie ustabilizowany. Wymaga to jednak bardzo świadomych działań zarówno ze strony państwa, jak i samorządów. My staramy się swoje w tym zakresie robić.

rozmawiała Sylwia Paćkowska

PAMIĘTAJ

■ Atmosfera – chociaż jej nie widzisz – korzystasz z niej przez cały czas. Z każdym oddechem pobierasz z niej tlen, tak ważny dla twojego życia. Dlatego należy pamiętać jak ważny jest stan powietrza wokół ciebie i twoich najbliższych, bo od jego jakości zależy nasze zdrowie.

Jeśli myślisz, że przemysł najbardziej zatrafuwa powietrze to jesteś w błędzie.

To my, paląc w przestarzałych piecach, używając opału złej jakości i śmieci do ogrzewania domu oraz korzystając z samochodów, każdego dnia produkujemy szkodliwe substancje które są przyczyną raka płuc i innych chorób przewlekłych.

Spalenie śmieci nie sprawi, że one znikną!!! Zmieniają się w postać bardzo niebezpiecznych substancji, które krążą w powietrzu. Wdychając zanieczyszczone powietrze, każdy z nas jest narażony na choroby i inne dolegliwości.

UWAGA

NIE SPALAJ W PIECU

■ Spalanie odpadów, a szczególnie tworzyw sztucznych, nie prowadzi do ich zniknięcia lecz do zmiany w bardzo niebezpieczne substancje!

- śmieci, odpadów
- starej odzieży, butów
- starych mebli tapicerowanych
- sztucznej i naturalnej skóry
- kolorowych czasopism
- butelek plastikowych i innych opakowań
- pozostałości farb i lakierów
- zużytych opon, kaloszy i innych odpadów z gumy
- przedmiotów z tworzyw sztucznych (w tym z PCV)
- zanieczyszczonych odpadów drewnianych (drewna impregnowanego i lakierowanego)

Skutki związane z zanieczyszczeniem powietrza jakie możesz odczuwać:

- » nawracające bóle głowy
- » podrażnienia śluzówki oraz błon śluzowych
- » uciążliwe alergie oraz zmiany skórne
- » zaburzenie czynności i zwiększona zachorowalność na schorzenia układu oddechowego (kaszel i trudności z oddychaniem, astma, katar sienny)
- » pogorszenie przebiegu chorób układu krążenia (nadciśnienie, zawał)
- » uszkodzenia wątroby
- » zwiększone ryzyko zachorowania na choroby nowotworowe
- » niedotlenienie organizmu
- » bezpłodność – zaburzenia hormonalne, problem z płodnością i utrzymaniem ciąży
- » choroby układu nerwowego
- » mutacje DNA
- » uszkodzenie szpiku kostnego

METALE I TWORZYWA SZTUCZNE	
Należy wrzucać	Nie należy wrzucać
<ul style="list-style-type: none"> • odkręcone i zgniecione plastikowe butelki po napojach • nakrętki, o ile nie zbieramy ich osobno w ramach akcji dobroczynnych • czyste plastikowe opakowania po produktach spożywczych • opakowania wielomateriałowe (np. kartony po mleku i sokach) • opakowania po środkach czystości (np. proszkach do prania, po płynach do mycia naczyń, płynach do pukania tkanin), kosmetykach (np. szamponach, paście do zębów) itp. • plastikowe torby, worki, reklamówki, inne folie • aluminiowe puszki po napojach i sokach • puszki po konserwach • folię aluminiową • metale kolorowe • kapsle, zakrętki od słoików 	<ul style="list-style-type: none"> • butelek i pojemników z zawartością • plastikowych zabawek • opakowań po lekach i zużytych artykułów medycznych • opakowań po olejach silnikowych • części samochodowych • zużytych baterii i akumulatorów • puszek i pojemników po farbach i lakierach • zużytego sprzętu elektronicznego i AGD • opakowań po opryskach • worków po nawozach

PAPIER	
Należy wrzucać	Nie należy wrzucać
<ul style="list-style-type: none"> • opakowania z papieru, karton, tekturę (także falistą) • katalogi, ulotki, prospekty • gazety i czasopisma • papier szkolny i biurowy, zadrukowane kartki • zeszyty i książki • papier pakowy • torby i worki papierowe 	<ul style="list-style-type: none"> • ręczników papierowych i zużytych chusteczek higienicznych • papieru lakierowanego i powleczonego folią • papieru zatłuszczonego lub mocno zabrudzonego • kartonów po mleku i napojach • papierowych worków po nawozach, cemente i innych materiałach budowlanych • tapet • pieluch jednorazowych i innych materiałów higienicznych • zatłuszczonych jednorazowych opakowań z papieru i naczyń jednorazowych • ubrań

SZKŁO	
Należy wrzucać	Nie należy wrzucać
<ul style="list-style-type: none"> • butelki i słoiki po napojach i żywności (w tym butelki po napojach alkoholowych i olejach roślinnych) • szklane opakowania po kosmetykach (jeżeli nie są wykonane z trwale połączonych kilku surowców) 	<ul style="list-style-type: none"> • ceramiki, doniczek, porcelany, fajansu, kryształów • szkła okularowego • szkła żaroodpornego • zniczy • żarówek i świetlówek • reflektorów • opakowań po lekach, rozpuszczalnikach, olejach silnikowych • luster • szyb okiennych i zbrojonych • monitorów i lamp telewizyjnych • termometrów i strzykawek

ODPADY KUCHENNE ULEGAJĄCE BIODEGRADACJI	
Należy wrzucać	Nie należy wrzucać
<ul style="list-style-type: none"> • odpadki warzywne i owocowe (w tym obierki itp.) • resztki jedzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • kości zwierząt • oleju jadalnego • odchodów zwierząt • popiołu z węgla kamiennego • leków • drewna impregnowanego • płyt wiórowych i pilśniowych MDF • ziemi i kamieni • innych odpadów komunalnych (w tym niebezpiecznych)

ODPADY ZMIESZANE

Do pojemnika zielonego z napisem „Odpady zmieszane” lub pojemnika czarnego z napisem „Odpady zmieszane” należy wrzucać wszystko to, czego nie można odzyskać w procesie recyklingu, z wyłączeniem odpadów niebezpiecznych.

Wybrano bożonarodzeniową kartkę pocztową gminy Bychawa!

W XXVII edycji konkursu plastycznego na projekt świątecznej kartki pocztowej gminy Bychawa Boże Narodzenie 2019 wzięło udział aż 509 prac.

Komisja konkursowa obejrzała wszystkie piękne kartki, po czym dokonała wyboru. Główną nagrodę, w tej edycji konkursu, zdobyła Magdalena Hurbańczuk – uczennica kl. I bc Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół im. ks. Antoniego Kwiatkowskiego w Bychawie. Projekt Magdaleny już wkrótce wraz z bożonarodzeniowymi życzeniami od burmistrza Bychawy trafi do wielu instytucji w gminie, kraju i za granicą. Komisja przyznała również czterdzieści wyróżnień. Wszyscy laureaci, podczas uroczystego wręczenia nagród otrzymają dyplomy i upominki promocyjne.

Burmistrz Bychawy składa serdeczne podziękowania wszystkim uczestnikom konkursu. Podziękowania za popularyzację konkursu kieruje również do dyrektorów, nauczycieli i rodziców.

Wyróżnienia:

- » Alicja Gula z Samorządowego Przedszkola nr 1 w Bychawie (grupa „Motylki”, nauczyciel Bożena Sorek)
- » Aleksandra Skórka z Samorządowego Przedszkola nr 1 w Bychawie (grupa „Słoneczka”, nauczyciel Gabriela Flis)

- » Oliwier Fijołek z Samorządowego Przedszkola nr 1 w Bychawie (grupa „Myszki”, nauczyciel Agnieszka Sobaszek)
- » Amelka Foc z Samorządowego Przedszkola nr 1 w Bychawie (grupa „Stokrotki”, nauczyciel Barbara Wójcik)
- » Lena Jackowska z Przedszkola Niepublicznego „Akademia Poziomkowa” w Bychawie (grupa „Pszczółki”, nauczyciel Agnieszka Puchala)
- » Natasza Łokaj z Przedszkola Niepublicznego „Akademia Poziomkowa” w Bychawie (nauczyciel Ewa Paszkowska)
- » Aleksandra Kiełbowicz z kl. I b ze Szkoły Podstawowej w Bychawie (nauczyciel Małgorzata Rapa)

- » Maja Bartoszek z kl. I c ze Szkoły Podstawowej w Bychawie (nauczyciel Anna Rymarz)
- » Mateusz Florek z kl. II a ze Szkoły Podstawowej w Bychawie (nauczyciel Elżbieta Korba)
- » Anna Makuch z kl. II c ze Szkoły Podstawowej w Bychawie (nauczyciel T. Czajka)
- » Gabriel Matwiejczuk z kl. III a ze Szkoły Podstawowej w Bychawie (nauczyciel Elżbieta Matecka)
- » Milena Robak z kl. IV a ze Szkoły Podstawowej w Bychawie (nauczyciel Agnieszka Daško)
- » Maja Cieślak z kl. IV b ze Szkoły Podstawowej w Bychawie (nauczyciel Agnieszka Daško)
- » Iga Regmunt z kl. V a ze Szkoły Podstawowej w Bychawie (nauczyciel Agnieszka Daško)

- » Aleksandra Piórkowska z kl. V c ze Szkoły Podstawowej w Bychawie (nauczyciel Agnieszka Daško)
- » Kuba Widomski z kl. VI c ze Szkoły Podstawowej w Bychawie (nauczyciel Agnieszka Daško)
- » Kamila Krawczyk z kl. VI d ze Szkoły Podstawowej w Bychawie (nauczyciel Agnieszka Daško)
- » Szymon Smyk z kl. VII a ze Szkoły Podstawowej w Bychawie (nauczyciel Agnieszka Daško)
- » Maria Mituła z kl. VII c ze Szkoły Podstawowej w Bychawie (nauczyciel Agnieszka Daško)
- » Kornelia Pietrzak z kl. I ze Szkoły Podstawowej im. Kajetana Koźmiana w Bychawce Drugiej-Kolonii (nauczyciel Dominika Adamczyk)
- » Natalia Maziarz z kl. III ze Szkoły Podstawowej im. Kajetana Koźmiana w Bychawce Drugiej-Kolonii (nauczyciel Jolanta Maksim)
- » Malwinka Krasucka z kl. V ze Szkoły Podstawowej im. Kajetana Koźmiana w Bychawce Drugiej-Kolonii (nauczyciel Agnieszka Daško)
- » Karolina Jakubowska z kl. VI ze Szkoły Podstawowej im. Kajetana Koźmiana w Bychawce Drugiej-Kolonii (nauczyciel Agnieszka Daško)
- » Katarzyna Kowalczyk z oddziału przedszkolnego ze Szkoły Podstawowej im. Franciszka Lebiedy w Starej Wsi Drugiej (nauczyciel Joanna Łukasik-Tworek)
- » Izabela Konefał z kl. I ze Szkoły Podstawowej im. Franciszka Lebiedy w Starej Wsi Drugiej (nauczyciel Karolina Kostrzewska)
- » Małgorzata Chrzanowska z kl. II ze Szkoły Podstawowej im. Franciszka Lebiedy w Starej Wsi Drugiej (nauczyciel Renata Wawrzyńczyk-Smerdel)
- » Zuzanna Jargiło z kl. III ze Szkoły Podstawowej im. Franciszka Lebiedy w Starej Wsi Drugiej (nauczyciel Monika Korpysa)
- » Klaudia Sapuła z kl. VII ze Szkoły Podstawowej im. Franciszka Lebiedy w Starej Wsi Drugiej (nauczyciel Beata Kulesza)

- » Kinga Mikuła z klasy 0 ze Szkoły Podstawowej im. Zofii Przewłockiej w Woli Gałęzowskiej (nauczyciel Barbara Jargiello)
- » Patryk Sankowski z kl. I ze Szkoły Podstawowej im. Zofii Przewłockiej w Woli Gałęzowskiej (nauczyciel Anna Żak)
- » Bartek Czaplą z kl. IV ze Szkoły Podstawowej im. Zofii Przewłockiej w Woli Gałęzowskiej (nauczyciel Regina Kloc)
- » Anna Powęzka z kl. V ze Szkoły Podstawowej im. Zofii Przewłockiej w Woli Gałęzowskiej (nauczyciel Regina Kloc)
- » Aleksandra Sulowska z kl. VII ze Szkoły Podstawowej im. Zofii Przewłockiej w Woli Gałęzowskiej (nauczyciel Regina Kloc)
- » Kazimierz Baran ze Szkoły Podstawowej im. ks. Dominika Maja w Zarzawie (grupa „Rybki”, nauczyciel Anna Sadowska)
- » Marcel Dułęba z kl. II ze Szkoły Podstawowej im. ks. Dominika Maja w Zarzawie (nauczyciel Elżbieta Krasoń)
- » Łucja Glijer z kl. IV ze Szkoły Podstawowej im. ks. Dominika Maja w Zarzawie (nauczyciel Jolanta Flis)
- » Michał Duda z kl. V ze Szkoły Podstawowej im. ks. Dominika Maja w Zarzawie (nauczyciel Jolanta Flis)
- » Kinga Sadowska z kl. VII ze Szkoły Podstawowej im. ks. Dominika Maja w Zarzawie (nauczyciel Jolanta Flis)
- » Karolina Capała z kl. VIII z Zespołu Szkół Specjalnych przy DPS w Matczyniu – Oddział Kielczewice Maryjskie (nauczyciel Edyta Błasik)
- » Natalia Przybylska z kl. I bc Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół im. ks. Antoniego Kwiatkowskiego w Bychawie (instruktor Urszula Stadnik).

Zaproszenie na 2020 rok do świętowania jubileuszu

Burmistrz Bychawy zaprasza do wzięcia udziału w Jubileuszu 50-lecia Pożycia Małżeńskiego. W świętowaniu mogą uczestniczyć pary zamieszkałe na terenie gminy Bychawa, które zawarły związek małżeński w roku 1970 i wcześniej, a które nie otrzymały jeszcze medalu za długoletnie pożycie małżeńskie od Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Osoby zainteresowane uczestnictwem w uroczystości zapraszamy do zgłaszania się do Urzędu Stanu Cywilnego w Bychawie, ul. Partyzantów 1, pok. nr 16 w terminie do 31 stycznia 2020 roku.

Więcej informacji można uzyskać pod numerem telefonu: 81 566 0004 wewnątrzny 35.

Szanowni Państwo! Panie i Panowie...

*Dziś dla Was występ mamy
Dla Was pięknie zaśpiewamy
Te chwile są Wam dane
Oby nie były zapomniane
Bo już 50 lat
Idziecie ze sobą przez świat
Pamiętajcie jak człek był młody
A tu... już złote gody
Włosy się posrebrzyły
A nawet wybieliły
Nie ma bruneta, czy szatyna
Ale mamy dorosłego blondyna!
Przecież zawsze tak bywało
Blondynek i blondynów przybywało...
Nie zapomniałem o tych z polyskiem
Co czasem czołem błysnie
Nie przejmujcie się miłe panie
Szansa na większe całowanie
Nawet to się zmieniło
Pola do całowania przybyło!
Bardzo i to bardzo piękna rocznica
Ten sam facet, ta sama dziewczyna
Może nie taka sama jak była
Tyle się napracowała, tyle zrobiła
Każdy Wam pozazdrości
Tak pięknej uroczystości
Śmiało idźcie przez świat!
Przez następne 50 lat
Życzę Wam odwagi i siły
Byście zawsze zdrowi byli
Te z serca płynące życzenia
Są do spełnienia
To nic, że bolą plecy
Zapominacie o hecy
To nic, że tamie w stawach
Najważniejsza jest zabawa!*

Stanisław Wierchowski

Złote Gody – Jubileusz 50-lecia Pożycia Małżeńskiego

30 listopada 2019 roku w Bychawskim Centrum Kultury piętnaście par małżeńskich z gminy Bychawa świętowało jubileusz „Złotych Godów” – 50 lat i więcej wspólnego pożycia małżeńskiego.

Ceremonię tę poprzedziła msza święta w intencji małżonków odprawiona w bychawskim kościele parafialnym.

Uroczystego aktu dekoracji przyznaniem od Prezydenta RP Andrzeja Dudy medalami dokonał burmistrz Bychawy Janusz Urban w asyście zastępcy burmistrza Bychawy Magdaleny Kostruby, kierownika Urzędu Stanu Cywilnego Reginy Skoczylas i zastępcy kierownika USC Bożeny Marzec.

© Sylwia Paćkowska / Urząd Miejski w Bychawie

Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych

*Jakie kwalifikacje należy posiadać
By niepełnosprawnym mogli Cię nazwać?
Pełnosprawnym Cię nazwą jeśli masz zdrowe ciało
Lecz czy to nie za mało
Można być książkowym przykładem zdrowia
Nie rozumiejąc co pod pojęciem człowiek się chowa...*

*Można mieć ciało kaleki
A być pełnosprawnym człowiekiem*

3 grudnia corocznie obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych, który to ustanowiony został w 1992 roku przez Zgromadzenie Ogólne ONZ, a w latach 90. XX wieku we Francji zapoczątkowany był jako obchody Dnia Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych. Celem obchodów jest zwrócenie uwagi społeczeństwa na osoby niepełnosprawne oraz przybliżenie problemów z jakimi borykają się na co dzień, wynikających z nieświadomości i niewłaściwych postaw oraz różnego rodzaju barier innych niż te wynikające z samej niepełnosprawności.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Bychawie potraktował ten dzień jako okazję do integracji z zaprzyjaźnionymi ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz pokazanie umiejętności i możliwości osób niepełnosprawnych. Obchody rozpoczęły się wystąpieniem psychologa ŚDS na temat niepełnosprawności, które m.in. podkreśliło, że często osoba

niepełnosprawna borykająca się z różnymi ograniczeniami i trudnościami może okazać się bardziej wartościowa niż osoba ciesząca się dobrym zdrowiem. To, że ktoś jest niepełnosprawny psychicznie nie oznacza, że nie potrafi tworzyć pięknych rzeczy, a jeżeli ktoś boryka się z niepełnosprawnością intelektualną, nie oznacza, że jest gorszy od innych, a ktoś niepełnosprawny fizycznie może być bardzo zaradny życiowo, a ktoś niedosłyszący nie oznacza, że jest głuchy na innych ludzi. Ważne jest aby nie postrzegać osób niepełnosprawnych przez pryzmat tylko ich niepełnosprawności.

Kolejną częścią obchodów były warsztaty rękodzielnicze o tematyce bożonarodzeniowej, w której uczestniczyły osoby niepełnosprawne, a efektem były piękne ozdoby świąteczne.

W spotkaniu aktywny udział brali także wolontariusze z ZS im. ks. A. Kwiatkowskiego w Bychawie, którzy wspierali swoją pomocą osoby niepełnosprawne oraz przedstawicielki Bychawskiego Stowarzyszenia Kobiet Aktywnych.

Obchody miały miejsce w BCK w Bychawie, gdzie zorganizowany był kiermasz i wystawa prac artystycznych uczestników ŚDS. W organizację spotkania włączyło się także Bychawskie Stowarzyszenie „Podkowa”. Obchody zakończyły się słodkim poczęstunkiem, ciepłym posiłkiem oraz drobnymi upominkami dla przybyłych gości.

Justyna Siek-Jacak

Dzień Pracownika Socjalnego

*„Z drobiazgów życiowych
wykonanych wielkim sercem
powstaje wielkość człowieka.”
(Kardynał Stefan Wyszyński)*

21 listopada przypada Dzień Pracownika Socjalnego. Jest to święto wszystkich pracowników służb społecznych, aby szczególnie docenić tę grupę zawodową oraz osoby zatrudnione w szeroko rozumianym obszarze pomocy społecznej. Ten szczególny dzień ma wieloletnią tradycję – został ustanowiony 29 listopada 1990 roku na mocy zapisu ustawy o pomocy społecznej i jest okazją, by wyrazić wdzięczność tym, którzy niosą pomoc drugiemu człowiekowi, docenić ludzi o ogromnym potencjale do działań, angażujących się w indywidualne sprawy osób i rodzin. To także okazja do podziękowań oraz wyróżnienia osób wykazujących się szczególnym zaangażowaniem na rzecz ludzi potrzebujących pomocy i wsparcia.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Bychawie tego roku święto to obchodziło w szczególny sposób i już od 20 listopada, kiedy to uczestnicy zorganizowali dla pracowników spotkanie ze słodkim poczęstunkiem i niespodzianką w postaci miłych wierszy-rymowanek o każdym z pracowników. Była to także okazja do wręczenia kwiatów i złożenia życzeń, a przede wszystkim podziękowań za

© Starostwo Powiatowe Lublin

życzliwość, empatię i okazywane im wsparcie każdego dnia. Wyrazy uznania wdzięczności za zaangażowanie, odpowiedzialne wykonywanie swoich obowiązków oraz profesjonalne podejście do trudności i problemów życiowych osób potrzebujących wsparcia, wyraziła także dyrektor ŚDS wręczając swoim pracownikom listy gratulacyjne oraz nagrody dyrektora. Nie zabrakło również życzeń oraz miłych i ciepłych słów podziękowań ze strony zastępcy burmistrza Bychawy pani Magdaleny Kostruby, która zaszczyliła nas swoją obecnością.

Kolejny dzień obchodów miał miejsce 21 listopada w Sali Błękitnej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, gdzie dyrektor ŚDS w Bychawie pani Danuta Adamek otrzymała od wicewojewody w imieniu Prezydenta RP Andrzeja Dudy Dyplom Uznania Wojewody Lubelskiego za wieloletnią pracę w pomocy społecznej, osobiste zaangażowanie

© LUW Lublin

oraz wkład w rozwój sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz podejmowanie nowatorskich inicjatyw w obszarze pomocy społecznej. 22 listopada w Starostwie Powiatowym w Lublinie trzech pracowników ŚDS odebrało z rąk Starosty Lubelskiego listy gratulacyjne za zaangażowanie i wszelkie wsparcie dedykowane osobom potrzebującym.

Nagrodzonym gratuluję, a wszystkim pracownikom pomocy społecznej życzę radości i motywacji do pełnienia niezwykle szlachetnej służby, aby każdy dzień przynosił poczucie zadowolenia i satysfakcji, a nagrodą za trud i wysiłek niech będzie uśmiech i wdzięczność osób, którym niesiemy pomoc.

Renata Krusińska

■ Brązowy medal zawodników UKP Bychawa podczas VI rundy zawodów o Laur Lubelskiego Koziółka

W dniu 30 listopada 2019 roku na pływalni Aqua Lublin odbyła się ostatnia VI runda zawodów o Laur Lubelskiego Koziółka. W zawodach wystartowało 409 zawodników i zawodniczek z 22 klubów z naszego województwa, Ukrainy oraz Warszawy – w tym nasi zawodnicy UKP Bychawa w dwunastoosobowym składzie.

- » Łucja Frączek – V miejsce na 200 m stylem dowolnym
- » Szymon Lipiński – VI miejsce na 100 m stylem zmiennym oraz VII miejsce na 200 m stylem grzbietowym
- » Zuzanna Salasa – dwukrotnie VII miejsce na 100 m stylem motylkowym oraz 200 m stylem zmiennym
- » Klaudia Grzywa – dwukrotnie VIII miejsce na 100 m stylem motylkowym i 200 m stylem zmiennym
- » Alicja Nowicka – IX miejsce na 200 m stylem zmiennym
- » Amelia Prącik – XII miejsce na 200 m stylem dowolnym
- » Filip Klimek – XIV miejsce na 100 m stylem motylkowym
- » Alan Janik – XVIII miejsce na 200 m stylem dowolnym
- » Adrianna Nowicka – XXV miejsce na 50 m stylem motylkowym.

To już ostatnie zawody w tym roku w rywalizacji międzyklubowej i przyszedł czas na podsumowanie tego roku. Uważam, że moi wszyscy zawodnicy zrobili duży postęp o czym świadczą ostatnie zawody,

© materiały autora

z których przywozimy medale. Początki nie były łatwe, ale mam nadzieję, że zawodnicy stale będą robili postępy i będą przywozili jeszcze więcej medali niż w tym roku. A ostatnimi zawodami będą III pływackie zawody rodzinne, które odbędą się 15 grudnia organizowane przez Uczniowski Klub Pływacki Bychawa.

Konrad Zapalski

■ Odśnieżanie dróg w gminie Bychawa

Mamy grudzień. Niebawem za oknami zrobi się biało. Śnieg nie tylko upiększy krajobraz, ale i będzie powodem wielu problemów komunikacyjnych.

Za zimowe utrzymanie dróg wojewódzkich (teren gminy Bychawa) odpowiedzialny jest Rejon Dróg Wojewódzkich w Lublinie z siedzibą w Bychawie.

Mieszkańców naszej gminy gorąco zachęcamy w te zimowe chłodne dni do odśnieżania chodników. Dbając o czystość i porządek w obrębie naszej posesji nie zapomnijmy wyjść o krok dalej i oczyścić chodnik graniczący z naszą działką. Nie pozwólmy by zalegający śnieg czy lód stanowił niebezpieczeństwo dla pieszych.

Kolejność odśnieżania dróg gminnych (tabela) >>>

Objaśnienia:

I – przywrócenie przejezdności w ciągu 8 godzin, odśnieżanie całej szerokości jezdni.

II – przywrócenie przejezdności w ciągu 72 godzin, odśnieżanie pasa szerokości 4 m, mijanki co kilkadziesiąt metrów.

III – przywrócenie przejezdności w ciągu 6 dni, odśnieżanie pasa szerokości 4 m, mijanki co kilkadziesiąt metrów.

Poniżej zamieszczamy informacje dotyczące odśnieżania dróg gminnych, powiatowych oraz wojewódzkich znajdujących się na terenie naszej gminy.

Informacje odnośnie zimowego utrzymania dróg gminnych można uzyskać telefonicznie w Urzędzie Miejskim w Bychawie pod numerem telefonu: 81 56 60 004 wewnątrz nr 54 oraz w pokoju nr 9 (w godz. 7.15-15.15) oraz pod numerem telefonu komórkowego 693 298 252 (Paweł Winiarczyk).

Informacje o stanie przejezdności oraz wszelkie uwagi odnośnie zimowego utrzymania dróg powiatowych można uzyskać telefonicznie w czasie trwania akcji zimowej w godzinach 4.00-20.00 pod numerem tel. 81 566 02 60. Za zimowe utrzymanie dróg powiatowych (teren gminy Bychawa) odpowiedzialny jest Obwód Drogowy nr 2 w Bychawie.

Uwagi odnośnie zimowego utrzymania dróg wojewódzkich można składać całodobowo pod numerem telefonu: 81 566 13 92.

Numer drogi	Nazwa drogi wg obowiązującego wykazu urzędowego	Długość drogi km	Kolejność odśnieżania
107241 L	Bychawka Pierwsza – „Radków”	1,8	I
107142 L	Bychawa – Łęczycza	3,4	I
107212 L	„Kolonja Kowersk”	1,4	I
107219 L	Stara Wieś Druga – Karolin	3,5	I
107238 L	Bychawka Trzecia-Kolonja	2,6	II
107242 L	Bychawka Druga	0,7	II
107237 L	Bychawka Druga-Kolonja „Mały Dolek”	1,4	II
107236 L	Wierciszów – Osowa	2,2	II
107233 L	Osowa – Olszowiec-Kolonja	3,2	II
107232 L	Olszowiec – „Ziunin”	3,5	II
107207 L	Podzamcze	1,4	II
107208 L	Leśniczówka	1,4	II
107211 L	„Majdan Gałęzowski”	0,8	II
107227 L	Gałęzów – „Hektary” – Zaraszków	1,6	II
107199 L	Marysin	1,5	II
107230 L	Koszarzew Dolny-Kolonja	2,5	II
107229 L	Skawinek – Olszowiec	1	II
107215 L	Wola Gałęzowska-Kolonja	3,5	II
107222 L	Zaraszków-Kolonja	1,5	II
107213 L	Kowersk – Józów	1,5	II
107139 L	Bychawka Trzecia	0,6	III
107173 L	Bychawka Trzecia	1,97	III
107236 L	Wierciszów – Osowa	1,3	III
107180 L	Osowa	0,6	III
107235 L	Osowa	0,6	III
107234 L	Osowa – „Wólka Osowska”	3,4	III
107243 L	Bychawka Druga	1,9	III
107245 L	Zdrapy	1,5	III
107244 L	Wincentówek	1,9	III
107247 L	Wincentówek – Bychawka Druga – „Abramów”	1,9	III
107246 L	Zdrapy – Wincentówek	1,5	III
107211 L	„Majdan Gałęzowski”	0,7	III
107226 L	Zaraszków – Władysławów	4,4	III
107228 L	Wola Duża – Koszarzew Dolny-Kolonja	4,00	III
107231 L	Skawinek – Romanów	1,00	III
107210 L	Gałęzów-Kolonja Druga	2,00	III
107209 L	Gałęzów-Kolonja Pierwsza – Gałęzów-Kolonja Duga	1,4	III
107215 L	Wola Gałęzowska-Kolonja	3,5	III
107216 L	Wola Gałęzowska	2,5	III
107214 L	Józów	0,53	III
107223 L	Zaraszków-Kolonja	2,3	III
107224 L	Zaraszków-Kolonja	1,00	III
107222 L	Zaraszków-Kolonja	2,5	III
107221 L	Stara Wieś Pierwsza	1,5	III
107225 L	Urszulim	0,6	III
107217 L	Stara Wieś Trzecia	2,1	III
107218 L	Stara Wieś Druga – Karolin	1,4	III

Głos regionalistów

redaguje
BYCHAWSKIE TOWARZYSTWO REGIONALNE

Było warto!

■ Minęło niewiele czasu, gdy w miejscach ważnych dla bychawian, pojawiły się tablice informacyjne upamiętniające znaczące dla społeczności lokalnej wydarzenia, a na pozytywną reakcję ze strony mieszkańców nie trzeba było długo czekać.

Na bychawskim cmentarzu, przy nowych tablicach informacyjnych dotyczących ofiar I i II wojny światowej przystawiali zainteresowani ludzie i z aprobatą komentowali, że wreszcie wiadomo, kto spoczywa w anonimowych do tej pory kwatach. Duża część odwiedzających cmentarz nie wiedziała też, że spoczywają tu byli więźniowie Majdanka i dlaczego właśnie w Bychawie zostali pochowani, a dzięki tablicy informacyjnej mogli swoją wiedzę na ten temat uzupełnić. Dobrze się stało, że oznakowanie miejsc ważnych historycznie zostało zrealizowane tuż przed listopadowym świętem, bo mieszkańcy całej gminy oraz przyjezdni goście mogli podziwiać rezultaty projektu przeprowadzonego przez nasze stowarzyszenie.

Szczególnie pięknie wyglądały groby partyzanckie, na których zostały umieszczone imienne tabliczki, ale o ich patriotyczny wizerunek zadbały też inne grupy społeczne oraz osoby indywidualne. Wyrazy podziękowania należą się harcerzom 40 Drużyny Harcerskiej „Tropiciele” działającej przy Szkole Podstawowej im. ks. Dominika Maja w Zaraszkowie, którzy w ramach akcji „Szkoła Pamięta” złożyli symboliczne wiązanki i zapalili znicze na grobach z okresu I i II wojny światowej na cmentarzu w Bychawie. Wyrazy wdzięczności kierujemy też pod adresem Strażników Pamięci Ziemi Bychawskiej, członków Narodowej Bychawy, uczniom Szkoły Podstawowej w Bychawie oraz Urzędowi Miejskiemu w Bychawie za kwiaty, znicze i pamięć.

Ruiny pałacu na bychawskim Podzamczu również doczekały się tablicy informacyjnej zawierającej historię obiektu oraz reprodukcję rysunku ruin bychawskiego pałacu z 1888 r. autorstwa E. Andriollego. Mieszkańcy Bychawy oraz turyści, którzy chętnie odwiedzają to urokliwe miejsce, mogą wreszcie na miejscu poznać historię tego obiektu, bo do tej pory nie było im to dane. Jako pierwsi pojawili się tam wychowankowie Środowiskowego Domu Samopomocy, by zapoznać się na gorąco z dziejami pałacu, po którym dziś zostały tylko ruiny.

Na koniec pozostaje nam tylko zaprosić tych, którzy jeszcze nie odwiedzili wspomnianych w artykule miejsc, by uczynili to jak najszybciej, bo naprawdę warto. Dla przypomnienia, wszystkie tablice (razem 27) zostały zakupione i zamontowane ze środków pozyskanych od Lokalnej Grupy Działania „Kraina wokół Lublina” w ramach grantu „Oznakowanie miejsc atrakcyjnych historycznie, kulturowo i przyrodniczo”.

prezes BTR Teresa Tracz

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”. Instytucja zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja opracowana przez Bychawskie Towarzystwo Regionalne współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

© materiały autora

Podziękowania

Serdecznie dziękuję wszystkim osobom, które na łamach gazety „Głos Ziemi Bychawskiej”, a także w szkole, osobiście dziękowały mi za zaangażowanie i trud prowadzenia Szkoły Podstawowej w Zaraszowie przez okres 20 lat na stanowisku dyrektora. O tym, że nie były to łatwe lata wiedzą wszyscy, którzy co nieco śledzą losy naszej szkoły. Jednak jak mówi stare przysłowie: „Wszystko dobre, co się dobrze kończy” tak i ten etap swojej pracy oceniam pozytywnie, uważam, że dobrze wywiązałam się z zadań, które życie postawiło przede mną. Doszłam jednak do wniosku, że dyrektorem się bywa, a nauczycielem się jest, w związku z tym, podjęłam decyzję o rezygnacji ze stanowiska. Nie jestem na emeryturze, jak pytają mnie niektórzy (jestem na to za młoda :)) Pełna energii i planów podjęłam pracę z klasą pierwszą i jestem z tego zadowolona. Teraz z perspektywy kilku miesięcy, jestem pewna, że była to dobra decyzja. Z obecnym dyrektorem szkoły p. Markiem Trzcinińskim współpracuję mi się bardzo dobrze, co mnie bardzo cieszy.

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia chciałabym wszystkim osobom, z którymi współpracowałam przez te 20 lat złożyć serdeczne życzenia. Dziękuję Wam za życzliwość, wsparcie, obecność w trudnych dla mnie chwilach i zrozumienie. Życzę wielu pozytywnych wzruszeń w gronie najbliższych i moc radości z narodzenia Pana.

Bożena Koziej

Ślubowanie klasy I

„Z grzeczniutkim ukłonem,
z uśmiechem radości...”

Wojtek z klasy pierwszej Szkoły Podstawowej im. ks. Dominika Maja w Zaraszowie – powitał w dniu 7 listopada 2019 r. zebranych na „Ślubowaniu klasy I” gości.

O tym święcie pierwszoklasiści rozmyślali już od początku roku szkolnego, jednak przygotowania rozpoczęły się dopiero w połowie października. Grupa pierwszaków okazała się wyjątkowo uzdolniona, tekst specjalnie przygotowanego na tę uroczystość scenariusza wszyscy opanowali pamięciowo już na pierwszej próbie. Jeśli chodzi o taniec, zgranie całej grupy, opanowanie kolejnych kroków wymagało nieco więcej czasu, ale było warto, bo wyszło idealnie. O wygląd uczniów i dodatki zadbał rodzic. Dopełnieniem galowych, biało-granatowych strojów, były granatowe birety i atłasowe kokardki.

Gdy zegar wskazał godzinę 10.00 mistrzowie ceremonii: Paulina Sprawka i Mateusz Kata

powitali serdecznie wszystkich zgromadzonych gości. Uroczystość rozpoczęła się odśpiewaniem hymnu państwowego, który (co warto zaznaczyć) każdy pierwszak znał i śpiewał, podobnie resztą jak i hymn szkoły. Zanim swój występ rozpoczęli pierwszoklasiści zostali oni serdecznie powitani przez dyrektora szkoły – pana Marka Trzcinińskiego.

Po słowach wypowiedzianych przez jednego z uczniów: „Skoro już wiecie, że jesteśmy małymi Polakami, to może trochę bliżej się poznamy” – społeczność szkolna miała możliwość poznać jedenastu uczniów klasy pierwszej, którzy mówili o sobie, o swoich upodobaniach i zainteresowaniach wierszem, pół żartem pół serio.

Był również „trudny egzamin” przeprowadzony przez uczniów z klasy VIII i zadania przygotowane przez Krasnoludki. Zebranych najbardziej rozbawiła ta część, w której uczniowie klasy I dzielili się swoimi rozterkami, obawami, czy spostrzeżeniami, a odpowiedzią na ich wątpliwości i pytania były słowa znanych polskich szlagierów np. „A mnie w wakacje śniło się że pani wchodzi do klasy i robi sprawdzian, a my umiemy...: mniej niż zero, mniej niż zero (na melodię „Mniej niż zero” Lady Pank); „Ja

© materiały autora

natomiast zastanawiałem się jak uspakajać rodziców gdy pytają, co tam ciekawego w szkole?” – O mnie się nie martw, o mnie się nie martw, ja sobie radę dam. („O mnie się nie martw” Katarzyna Sobczyk). W rolę śpiewających i znających odpowiedzi na trudne szkolne pytania wcieliły się dziewczęta z klasy VI. Najmłodszy uczniowie dali się poznać zgromadzonym również jako zdolni wykonawcy piosenek: „Jesteśmy Polką i Polakiem”, „Poznajmy się nawzajem”, „Pierwszaczek”, „Nasza klasa” i innych, do których akompaniował im pan Marek Trzciniński.

Nadeszła pora na najważniejszy moment uroczystości, tekst ślubowania wypowiedziany w obecności

rodziców, nauczycieli, kolegów: Stając się uczniem Szkoły Podstawowej im. ks. Dominika Maja w Zaraszowie, obiecuję uroczystość: Będę starał się być dobrym i uczynnym. Będę strzegł honoru i dobrego imienia swojej Szkoły. Będę szanował swoich nauczycieli, kolegów i rodziców. Będę uczył się tego, co dobre i piękne. Ślubuję. Po ślubowaniu nastąpił szczególnie ważny dla dzieci moment; pasowanie na ucznia przez dyrektora szkoły, pana Marka Trzcinińskiego. Duma i wzruszenie malowały się nie tylko na twarzy uczniów, ale także na twarzach ich rodziców i wychowawcy Bożeny Koziej.

Po części oficjalnej nadeszła pora na życzenia, wręczenie pamiątkowych dyplomów oraz upominków. Tradycyjnie o swoich młodszych kolegach pamiętali też uczniowie klasy II z wychowawcą p. E. Krasoń. Na zakończenie uroczystości uczniowie klasy I wraz ze swoimi starszymi o rok kolegami zostali zaproszeni przez rodziców na poczęstunek. A ponieważ i ja tam byłam, mogę zdradzić, że tort był śliczny, a smakował wyśmienicie. Tym miłym akcentem zakończyła się kolejna, jedna z ważniejszych uroczystości w naszej szkole.

wychowawca klasy I – Bożena Koziej

X Konkurs Recytatorski Poezji Patriotycznej w „Hubalu”

22 listopada 2019 r. w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 im. mjr. H. Dobrzańskiego odbył się X międzyszkolny Konkurs Recytatorski Poezji Patriotycznej pod hasłem: „Żadne miejsce nie powinno być miłsze dla Ciebie od Ojczyzny”. Patronat honorowy nad konkursem objęli: Starosta Powiatu Lubelskiego i Burmistrz Bychawy.

W konkursie wzięło udział 34 uczestników – 18 ze szkół podstawowych i 16 ze szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych z 13 szkół:

© www.szbychawa.pl

- » Szkoły Podstawowej w Bychawie
- » Publicznej Szkoły Podstawowej im. Rodziny Rohlandów w Żabiej Woli
- » Szkoły Podstawowej im. Marty z Budnych Łosiowej w Niemczech
- » Szkoły Podstawowej im. Zofii i Juliusza Stadnickich w Osmolicach
- » Publicznej Szkoły Podstawowej im. K. Makuszyńskiego w Prawiednikach
- » Szkoły Podstawowej im. Zofii Przewłockiej w Woli Gałęzowskiej

- » Szkoły Podstawowej im. Franciszka Lebieży w Starej Wsi Drugiej
- » Szkoły Podstawowej w Skrzynicach
- » Zespołu Szkół im. Mikołaja Kopernika w Bełżycach
- » Zespołu Szkół Techniki Rolniczej im. W. Witosa w Piotrowicach
- » Zespołu Szkół im. ks. A. Kwiatkowskiego w Bychawie
- » Liceum Ogólnokształcącego w Turobinie

- » Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 im. mjr. H. Dobrzańskiego w Bychawie.

Recytacje oceniane były w dwóch kategoriach wiekowych: szkoły podstawowe oraz szkoły ponadgimnazjalne i ponadpodstawowe. Jury w składzie: Barbara Gąbka – instruktor zajęć teatralnych w Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice w Piotrowicach – przewodnicząca komisji; Jadwiga Grzesiak – polonistka, pisarka; Anna Bartnik – nauczycielka języka polskiego w Szkole Podstawowej im. K. Koźmiana w Bychawce po wystudowaniu wszystkich uczestników przyznało następujące miejsca:

w kategorii szkoły podstawowe:

- » I miejsce – Maria Mituła – Szkoła Podstawowa w Bychawie
- » II miejsce – Zuzanna Marcinek – Szkoła Podstawowa w Bychawie
- » III miejsce – Kamil Krzewiński – Publiczna Szkoła Podstawowa im. K. Makuszyńskiego w Prawiednikach
- » Wyróżnienie – Oliwia Kumoś – Szkoła Podstawowa im. Marty z Budnych Łosiowej w Niemczech
- » Wyróżnienie – Karolina Szabelska – Publiczna Szkoła Podstawowa im. Rodziny Rohlandów w Żabiej Woli

szkoły ponadgimnazjalne:

- » I miejsce – Oskar Mituła – Zespół Szkół im. ks. A. Kwiatkowskiego w Bychawie
- » II miejsce – Anita Rekiel – Zespół Szkół Techniki Rolniczej im. W. Witosa w Piotrowicach
- » III miejsce – Jakub Sadło – Zespół Szkół Zawodowych nr 1 im. mjr. H. Dobrzańskiego w Bychawie
- » Wyróżnienie – Wioleta Pietrzyk – Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Bełżycach
- » Wyróżnienie – Julia Skiba – Liceum Ogólnokształcące w Turobinie
- » Wyróżnienie – Sylwia Bieniek – Liceum Ogólnokształcące w Turobinie
- » Wyróżnienie – Grzegorz Biały – Zespół Szkół Techniki Rolniczej im. W. Witosa w Piotrowicach
- » Wyróżnienie – Eliza Kusy – Zespół Szkół im. ks. A. Kwiatkowskiego w Bychawie.

Poziom tegorocznego jubileuszowego konkursu był bardzo wysoki, komisja chciała docenić umiejętności recytatorskie młodzieży, stąd tak liczna grupa osób wyróżnionych. Konkurs przygotowali nauczyciele: Jolanta Szypta, Anna Prajsnar, Joanna Mendykowska, Robert Skoczylas, Janusz Sagan. Serdecznie dziękujemy panu burmistrzowi Januszowi Urbanowi za wsparcie naszej inicjatywy i objęcie konkursu swoim patronatem.

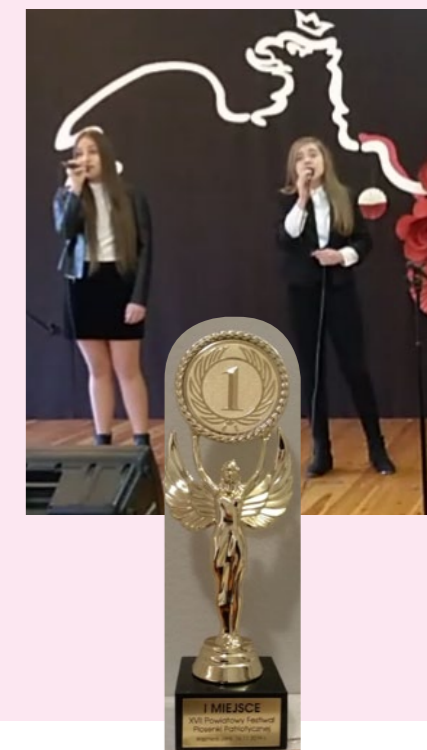
Nasi młodzi patrioci!

17 listopada 2019 r. w Szkole Podstawowej im. Żołnierzy – Bohaterów Armii Krajowej w Krężnicy Jarej, odbył się XVII Powiatowy Festiwal Piosenki Patriotycznej organizowany pod honorowym patronatem Starosty Lubelskiego, Lubelskiego Kuratora Oświaty, Gminy Niedzwica Duża oraz Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej.

Wiktoria Drzewos (kl. 8 a) i Maria Mituła (kl. 7 c) – Szkoła Podstawowa w Bychawie – brawurowo wykonały pieśń „Tango na głos, orkiestrę i jeszcze jeden głos”. Jury przyznało im I miejsce!

Naszą gminę reprezentowali jeszcze: Kuba Widomski (kl. 6 c, Szkoła Podstawowa w Bychawie) z piosenką „Ida leśni” oraz tercet w składzie: Maria Bartnik, Dawid Grela i Jakub Pietrzak (kl. 5, Szkoła Podstawowa im. Kajetana Koźmiana w Bychawce). W swoim debiucie konkursowym wykonali pieśń „Leguny w niebie”.

Krzysztof Mendykowski

© materiały autora

SIMUL CANTARE

UROCZYSTA GALA

15 lat

CHÓRU

przy Bychawskim Centrum Kultury

29 XII 2019
godz. 17.00

W
Bychawskim
Centrum
Kultury

w programie:

- # koncert *SIMUL CANTARE*
- # Sylwia Piotrowska *GOSPEL RAIN*
- # historia chóru oczami Mariusza Nawłatyny

wstęp wolny

WSPÓŁORGANIZATOR

Gmina
Bychawa

Wydarzenie objęte
Patronatem Honorowym
BURMISTRZA BYCHAWY

www.ebck.pl
www.bychawa.pl

